

JAARVERSLAG 2023

Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking Vzw

Maatschappelijke zetel:

Pleinlaan 2
1050 Brussel

Secretariaat en postadres:

Karel Van Miert Gebouw
Pleinlaan 5
1050 Brussel

KBO-nummer:

0420.790.948

contact@UCOS.be

www.UCOS.be

V.U.: Nick Vanden Broucke (directeur)

E-mail: nick.vandenbroucke@ucos.be

Telefoon: +32 (0)2 614 81 65

Inhoud

De organisatie	4	CHanGE	14
De Algemene Vergadering	5	7 jaar CHanGE	14
De Raad van Bestuur	5	CHanGE 2023	15
Het team	6	Be A GENTLEMan	16
Vorming	7	WeDecolonizeVUB	19
Nieuwe visie en missie	7	WeDecolonizeVUB 2023	20
Vorbereidingsdagen voor studenten	9	Eventwerking voorjaar 2023	21
Debriefing	11	Eventwerking najaar 2023	22
Train the trainer	13	Politiek werk	24
Sessies antiracisme	13	Onderzoek	24
Extra sessies	13	Summer school	25

De organisatie

Het Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking (UCOS) is een erkende Belgische ngo met als missie de versterking van burgerschapscompetenties bij studenten, docenten en beleidsmedewerkers in het hoger onderwijs, en bij vrijwilligers of professionals uit het middenveld met bijzondere aandacht voor globale rechtvaardigheid en gelijkwaardige partnerschappen. Samen met hun partners en doelpubliek willen ze werk maken van globale rechtvaardigheid door mondiaal bewustzijn en actief burgerschap te stimuleren, al dan niet in het kader van internationale mobiliteit.

UCOS kon in 2023 haar werking realiseren dankzij de steun van o.a. de Belgische Ontwikkelingssamenwerking (Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp – DGD), Innoviris, Brussels International, Jint, Vrije Universiteit Brussel, 11.11.11, deMens.nu en de Vlaamse Social-profitfondsen.

Binnen het programma 2022 - 2026 organiseert UCOS:

- * Omkadering voor studenten die naar het buitenland gaan voor stage of onderzoek.
- * Omkadering voor studenten uit het buitenland die in België studeren.
- * Vormingen rond anti-racisme en -discriminatie voor een gevarieerd publiek van studenten en professionelen binnen en buiten het domein van het hoger onderwijs.
- * Werksessies op maat over burgerschap en internationale mobiliteit voor docenten en medewerkers internationalisering.
- * Het project CHanGE met studentencampagnes rond gender en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR).
- * Het project WeDecolonizeVUB met een studentenwerking rond dekolonisatie en anti-racisme aan de VUB.

Als ngo is UCOS lid van 11.11.11 en ngo-federatie. Als vrijzinnig-humanistisch geïnspireerde organisatie is UCOS lid van deMens.nu.

In 2023 kwamen er 0 integriteitklachten binnen bij de klachtenmanager en 0 meldingen bij de raadgever integriteit.

De Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering (AV) ging door op 15 juni en op 7 oktober 2023.

Nieuwe leden: Karin Vanderkerken

Uittredende leden: Raffi Aghekian, Koen Lombaerts

De AV van UCOS telde op 31 december 2023: **33 leden**.

De Algemene Vergadering denkt kritisch mee over het beleid, neemt de finale beslissingen en vormt een klankbord en collectief geheugen voor de vzw.

Bestuursorgaan

Het strategische beleid van de organisatie wordt gevoerd door het bestuur, dat in 2022 viermaal is samengekomen. We namen afscheid van Rik Rammeloo en Romain Meeusen.

Op 31 december 2023 was het bestuur van UCOS als volgt samengesteld: Bram Cleys (voorzitter), Françoise de Cupere (secretaris), Annouk Brebels, Charlotte Christiaens, Frank Verstraeten, Loes Verhaeghe & Karin Vanderkerken

Nieuwe bestuursleden: Karin Vanderkerken, Bram Cleys, Loes Verhaeghe, Charlotte Christiaens, Frank Verstraeten

Uittredende bestuursleden: Raffi Aghekian, Koen Lombaerts en Anthony Vanoverschelde

Het team

In 2023 nam UCOS afscheid van Esther Philippen, Johannes Cools, Sebastian Van Hoeck, Latifah Abdou, Mirte Bautmans en Bert De Bisschop.
In 2024 nam UCOS afscheid van Daisy Van de Vorst en Christina Meert.

Het UCOS-team is jong, gedreven en dynamisch, altijd op zoek naar manieren om te groeien en impact te maken. Met een kritische blik en een verbindende aanpak werken we samen om duurzame en sociale verandering teweeg te brengen binnen het hoger onderwijs en de internationale solidariteit.

Het huidige team (2024) bestaat uit:

Nick Vanden Broucke
Directeur
nick.vandenbroucke@ucos.be
02 614 81 65

Bengisu Girenizli
Projectmedewerker
bengisu.girenizli@ucos.be
02 614 81 65

Fien Portier
Coördinator vorming
fien.portier@ucos.be
02 614 81 65

Alberto Vázquez Ruiz
Programmabeheerder
alberto.vazquezruiz@ucos.be
02 614 81 65

Fouzia Sadala
Projectmedewerker
fouzia.sadala@ucos.be
02 614 81 65

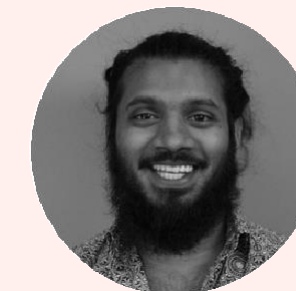
Inès Al Share
Educatief medewerker
ines.alshare@ucos.be
02 614 81 65

Medea Ghijsen
Projectmedewerker
medea.ghijsen@ucos.be
02 614 81 65

Mathieu Charles
Projectmedewerker
mathieu.charles@ucos.be
02 614 81 65

Visjal Auwerx
Educatief medewerker
visjal.auwerx@ucos.be
02 614 81 65

Nieuwe visie en missie

In 2022 en 2023 heeft UCOS kritisch gekeken naar haar eigen werkwijze, met een specifieke focus op interne dekolonisatieprocessen tijdens een traject onder leiding van Stephanie Collingwoode. Dit proces heeft voor team vorming geleid tot een herformulering van onze missie en visie met betrekking tot internationale mobiliteit. In de vormingen verleggen we de focus van 'interculturele competenties' naar een kritische analyse van ongelijke machtsverhoudingen en de link met studentenmobiliteit.

We erkennen daarin dat de internationale mobiliteit van hogeronderwijsinstellingen naar het "Globle Zuiden" is ingebed in een koloniaal machtsstructuur. Deze mobiliteit draagt bij aan een industrie die voornamelijk eenrichtingsverkeer is omdat het de bestaande machtsrelatie tussen voormalige kolonisator en kolonieën alleen maar bestendigt of versterkt. Dit is niet in het voordeel van partners in het Globale Zuiden. Met onze educatieve programma's over internationale mobiliteit en het bevorderen van gelijkwaardige partnerschappen streven we ernaar om een kritisch bewustzijn te creëren bij studenten, academici en medewerkers internationalisering. We doen dit door complexe onderwerpen zoals positionaliteit, privilege, (globale) machtsstructuren, racisme, armoede en (neo)kolonisatie bespreekbaar te maken. We stimuleren studenten om kritisch te reflecteren over hun eigen vooroordelen, privileges, mindset en gedrag/

handelingen. Hiervoor hanteren we interactieve lesmethodieken.

Deze herziene visie en missie heeft geresulteerd in concrete veranderingen in ons educatief werk. In 2023 hebben we meer nadruk gelegd op langere, meer duurzame trajecten, omdat we beseffen dat deze een grotere impact hebben dan eenmalige vormingsmomenten ([zie artikel "Be Global"](#)). Als onderdeel van deze aanpak hebben we in 2022 een online leertraject ontwikkeld. De hernieuwde versie verschijnt in het najaar van 2024. Daarnaast geven we ook debriefingssessies aan de studenten van de Katholieke Universiteit Leuven, Hogeschool PXL en Universiteit Hasselt.

“Ja, de onderwerpen gaven een duidelijker beeld over cultuur, veiligheid, racisme en de andere onderwerpen die we hebben gezien. Ik voel me zeker beter voorbereid.”

Stijn, student Toegepaste Informatica, gastland Tanzania

Vorbereidingsdagen voor studenten

UCOS is voor de hogere onderwijsinstellingen nog steeds een betrouwbare partner in de organisatie van voorbereidingstrajecten voor internationale mobiliteit. We werkten in 2023 samen met de vijf Vlaamse universiteiten en negen hogescholen. Tijdens de voorbereidingsessies werken we met de studenten rond bewustwording op drie niveaus: bewustwording over globale machtsstructuren en ongelijkheid (racisme, armoede, ongelijkheid,...), bewustwording over de impact van internationale mobiliteit naar het "Globale Zuiden" en bewustwording over de eigen vooroordelen, verwachtingen en privileges. Het voeden van dit kritisch bewustzijn van de studenten, leidt tot waardevolle ontmoetingen en ervaringen in het gastland.

De sessies worden bewust steeds gegeven in kleinere groepjes van om en bij de 20 studenten om de participatie en interactiviteit te bevorderen. In de sessie maken we gebruik van interactieve methodieken (stellingen, casussen, individuele reflectievragen) om de studenten actief te doen nadenken over de aangeboden materie.

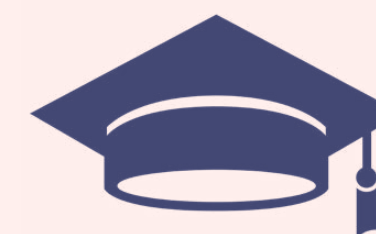
In 2023 worden er in totaal **48 voorbereidingsessies** georganiseerd voor **525 studenten**. Onze vernieuwde sessies werden nog steeds zeer positief gewaardeerd door de studenten. De sessies scoren gemiddeld 82 procent in de tevredenheidsbevraging. Ook de aanpak van de vormingsgevers wordt warm onthaald, die krijgt gemiddeld 86 procent in de bevraging.

Ook uit meetings en informele gesprekken met proffen en personeel internationalisering blijkt keer op keer dat de instellingen nog steeds zeer veel vertrouwen hebben in UCOS als partner.

48

voorbereidingsessies

525

studenten

“De onderwerpen waren interessant en het was leuk dat ze echt diepgaand en theoretisch werden besproken. Niet louter wat we er al dagelijks over horen, maar uitgebreider dan dat. De vormingsgever bracht het op een toegankelijke manier en slaagde erin om ons actief te laten participeren en uit te dagen. Ik voel me zeker beter voorbereid nu.”

Chiara, student Sociologie, gastland Oeganda

Debriefing

Stage of onderzoek in partnerlanden in het kader van internationale solidariteit is voor veel studenten een rijke ervaring die ze hun hele leven meedragen. Tijdens de debriefingssessies organiseren we een veiligere omgeving om met de studenten te spreken over hun ervaringen. Samen verankeren we hun leerervaringen en opgedane kennis. De sessie biedt ook handvaten om negatieve momenten te kaderen. Ten slotte denken we na over hoe ze die opgedane kennis kunnen meenemen naar hun dagdagelijkse leven (persoonlijk, professioneel, academisch).

In het verleden verzorgde UCOS debriefingssessies op verzoek van specifieke instellingen of opleidingen. Vanaf 2023 zijn we overgegaan op het systematisch aanbieden van debriefingssessies aan alle studenten van PXL, KU Leuven en UHasselt die terugkeren van stages of onderzoek in het "Globale Zuiden". We hebben in totaal **8** van deze **gestructureerde sessies** gehouden, waarbij we **133 studenten** hebben bereikt. Daarnaast hebben we ook negen debriefingssessies op aanvraag georganiseerd, waar telkens 15 à 20 personen aan hebben deelgenomen.

“Very much so. The session was very therapeutic, as I have not taken the time or had the space to really decompress or self-reflect on some of my experiences and sentiments at all. It was nice to share it with others who had their own but similar experiences.”

“Ja, ik had het eerlijk gezegd niet verwacht, maar de debriefingsessie heeft mij deugd gedaan. Het deed goed om te horen hoe anderen hun buitenlandse stage/onderzoek ervaren hebben. Gaf een gevoel van ik ben niet alleen en anderen denken er gelijkaardig over. Maken gelijkaardige fases mee.”

“Ja zeker, het was een heel aangename debriefingsessie. Leuk om elkaars standpunten en ervaringen te horen. Plus ik voelde me zeker ook veilig en op een goede plaats om al die emoties te delen.”

Train the trainer

UCOS stimuleert niet enkel kritisch bewustzijn bij de studenten die op stage/onderzoek gaan in het “Globale Zuiden”, maar ook bij beleidsmedewerkers, academisch personeel, stagebegeleiders, personeel international office m.a.w. op elk niveau in de hoger onderwijsinstelling.

Door met deze verschillende doelgroepen te werken, proberen we de UCOS-expertise op elk niveau te doen doorsijpelen. In de voorgaande jaren is erg veel beleidsmatig werk gebeurd door UCOS in de vorm van een visietekst voor relevante Zuidstages en een inspiratiekader Kinderrechten. Deze leggen de basis voor het opentrekken van deze sessies/ gesprekken.

Sessies antiracisme

Dit jaar gaven we opnieuw een sessie Antiracisme en Intersectionaliteit binnen het vak Duurzame Ontwikkeling aan de HOGENT. Tijdens deze sessie werken we met de studenten rond bewustwording van institutioneel en structureel racisme in onze maatschappij en ontwikkelen we een antiracistische mindset door middel van kritische reflectie en discussie. Dit jaar bereikten we met deze sessie 117 mensen.

Deze sessies werden zeer goed onthaald

Extra sessies

Door de unieke positionering van UCOS op het kruispunt tussen het hoger onderwijsveld en de ngo-sector proberen we ook met ons vormingswerk onze stempel op het Vlaamse middenveld te drukken. Zo gaven we reeds vormingen aan NGO's zoals Academics For Development en Edukado, maar ook aan artistieke organisaties (Kunsthal Gent) en aan het ontwikkelingsagentschap van de federale regering Enabel. UCOS gaf een voorbereidings sessie aan de deelnemers van het Junior-programma van Enabel, toegespitst op werken in het “Globale Zuiden”.

7 jaar CHanGE

Met het project CHanGE voerden 84 jongeren de afgelopen zeven jaar actie voor gendergelijkheid en seksuele en reproductieve rechten en gezondheid (SRGR). Zo wilde UCOS een bijdrage leveren aan de mondiale strijd voor gendergelijkheid en de volledige vervulling van iedereen's seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, thema's met een uitgesproken globale relevantie en een duidelijke vrijzinnige signatuur.

CHanGE gaf jongeren uit het Nederlandstalig hoger onderwijs de kans om voortrekkers te zijn in deze strijd. Na een intensief voorbereidingstraject en onderzoeksreizen in het buitenland, waar ze spraken met activisten en grassroots organisaties, identificeerden de deelnemers aspecten binnen de Belgische samenleving waarbij er onrechtvaardigheden, taboes of groeikansen zijn. Op basis van de inspiratie uit andere landen kwamen ze in België in actie aan de hand van een campagne die ze zelf vormgaven. Zo mobiliseerden ze zich om de vrijzinnige achterban en een breed publiek te sensibiliseren over de mondiale strijd voor gendergelijkheid en SRGR.

Door dit project zeven edities lang te organiseren, leerde UCOS dat er bij jongeren een grote nood leeft om zich te engageren voor gelijkheid en inclusie. De frisse jongerenblik van de deelnemers leidde de afgelopen jaren tot verrassende,

innoverende campagnes en actiemodellen die een groot publiek wisten te bereiken. Zo voerden we reeds campagne rond de taboes en financiële drempels bij menstruatie, de dehumanisering van sekswerkers, de moeilijkheden bij LGBT+-migratie en de strikte denkkaders van genderbinariteit. Na zeven jaar heeft UCOS zich gepositioneerd als een organisatie met heel wat jongerenexpertise rond gender, LGBTQI+, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, en dit vanuit een intercultureel, dekoloniaal en intersectioneel perspectief.

CHanGE 2023

Voor haar laatste editie focuste CHanGE zich op het centrale thema van mannelijkheid. Het project wilde aandacht vestigen op de manieren waarop mannelijke stereotypen en genderrollen een impact hebben op de maatschappij. Rigide traditionele normen rond mannelijkheid dragen immers bij aan de bestendiging van een cultuur van geweld, seksisme en discriminatie, die vrouwen, non-binaire personen, maar ook mannen zelf schade berokkent. De deelnemers van CHanGE 2023 pleitten voor de inclusie van mannen in de strijd voor gendergelijkheid en wierpen het licht op de intersecties tussen mannelijkheid en andere vormen van uitbuiting op basis van o.a. gender, queerness, ras en etniciteit.

In december 2023 werden twaalf nieuwe deelnemers geselecteerd voor CHanGE 2023. Dankzij enkele doelbewuste acties om een mannelijk publiek te engageren bij het project, telde de deelnemersgroep een recordaantal van vijf mannen.

Na een intensief voorbereidingstraject reisden de deelnemers in drie teams naar Kameroen, Jordanië en de Filipijnen. De boeiende weken die ze hier doorbrachten vormden de inspiratie voor hun najaarscampagne ["Be A GENTLEMan"](#).

Enkele cijfers

* **51 studenten** stelden zich kandidaat voor CHanGE 2023

* Er werden **12 gemotiveerde deelnemers** geselecteerd

51

studenten kandidaat

12

gemotiveerde deelnemers

795

mensen bereikt met
campagne "Be A GENTLEMan"

19.957

mensen in contact met
boodschap van CHanGE

* **795 mensen** werden bereikt met de campagne "Be A GENTLEMan"

* Er kwamen **19.957 mensen** in totaal in contact met de boodschap van CHanGE

Be A GENTLEMan

Op 2 november 2023 werd de 'Be A GENTLEMan'-campagne officieel gelanceerd. Met deze campagne wilden de jongeren de aandacht vestigen op de nood om het keurslijf van traditionele mannelijkheid open te breken en ruimte te maken voor een veelheid aan evenwaardige mannelijkheden, waarin er plek bestaat voor iedereen's stem en expressie. Zo mondde de campagne uit in een intersectionele beweging, die aandacht vestigde op de verwevenheid van traditionele mannelijke beeldvorming met machtsstructuren rond sociale categorieën zoals ras, klasse, seksuele en genderdiversiteit.

Dominante visies op en beelden van mannelijkheid hebben een enorme invloed op mens en maatschappij. Onze visuele beeldcultuur staat bol van traditionele beelden van mannelijkheid, met personages die teruggrijpen naar schadelijke stereotypen van emotioneel stoïcisme, agressie, intimidatie en misogynie. Veel van onze favoriete en meest geprezen films en series zijn hier schrijnende voorbeelden van. Het misogynie gedrag van mannelijke hoofdpersonages in populaire sitcoms wordt stevast geportretteerd als onschuldig en zelfs komisch. Ook scheldwoorden die (de nabijheid tot) vrouwelijkheid en queerness devalueren, passeren massaal de revue. De media dieweconsumenten verspreiden zo niet alleen schadelijke vormen van mannelijkheid, maar houden deze ook in stand in onze collectieve beeldvorming.

Op die manier blijven deze beelden niet onschuldig: ze worden vertaald naar het dagelijkse leven, waar ze noties rond gendernormen in stand houden en

schadelijk gedrag normaliseren. De urgentie om populaire beeldvorming rond mannelijkheid onder de loep te nemen, is nog nooit zo acuut geweest als nu. Het begrip toxische mannelijkheid duikt steeds vaker op in het publieke debat, maar stuit minstens even vaak op weerstand. De opkomst van de "manosfeer" (online vaak vrouwvijandige mannengemeenschappen) en de bijbehorende populariteit van figuren zoals de omstreden influencer Andrew Tate, maakt duidelijk dat velen vandaag op zoek zijn naar mannelijke rolmodellen en zich afvragen hoe mannelijkheid in te vullen. De toenemende populariteit van het feminisme, dat de patriarchale structuren aanklaagt die aan de basis liggen van genderongelijkheid, zorgt er volgens tegenstanders voor dat traditionele mannelijkheid onder druk staat.

Dat mannen en mannelijkheid geïncorporeerd worden in een feministische visie op de maatschappij, staat niet ter discussie. Toch zijn er nog veel vraagstukken rond wat mannelijkheid dan wel kan betekenen, wanneer het niet toxisch is. Net daarom wou deze CHanGE-campagne, Be A GENTLEman, de mainstream beeldvorming rond mannelijkheid ontrafelen, in vraag stellen en vervolgens positieve alternatieven belichten. De campagne onderzocht niet alleen wat de effecten van toxische mannelijkheid in beeldvorming zijn op mannen zélf en de rest van de maatschappij, maar trachtte tevens een antwoord te vinden op de vraag hoe een positieve en gezonde invulling van mannelijkheid er dan uit kan zien.

Be A GENTLEMan

De campagne werd aan de hand van verschillende methoden onder de aandacht gebracht bij een breed publiek:

- * De studenten organiseerden drie evenementen in Brussel, Gent en Antwerpen om het campagnethema ter sprake te brengen. Het eerste evenement was "Moonlight: Shining A Light on Masculinity": een filmscreening van de bekroonde film Moonlight in Cinema Lumière van het Fotomuseum te Antwerpen, gevolgd door een nagesprek in het FoMu café. De nagesprekken werden gefaciliteerd door de CHanGE-jongeren zelf en lieten de deelnemers stilstaan bij de thema's van mannelijkheid en (queer) identiteit die in de film aan bod kwamen, alsook hoe deze thema's gereflecteerd werden in hun eigen leven. Vervolgens gingen diverse makers in dialoog over het belang en de uitdagingen van positieve mannelijkheid in beeldvorming tijdens het panelgesprek "(Re)Imagined Masculinities" in het Brusselse RITCS Café. Het slotevenement "Can You See Us: A Rhythm of Words Between Us" bracht een artistieke interpretatie van de ondernomen onderzoeksreizen met een multidisciplinaire performance door het collectief Roesoesoe in samenwerking met illustrator Simon Baert.

- * Een tweede belangrijk luik van de campagne betrof de sensibiliserende vormingenreeks die werd georganiseerd in het hoger onderwijs en het jeugdwerk. De CHanGE-deelnemers gingen tijdens twee vormingen, bij de leden van Kringwerking Tegenstroom in Wetteren en bij de studenten van de opleiding Graduaat sociaal-cultureel werk aan de EhB, met jongeren van uiteenlopende leeftijden (14-29 jaar) aan de slag rond mannelijkheid. De vormingen waren erop gericht schadelijke patronen in beeldvorming en geïnternaliseerde gendernormen te leren herkennen en te werken aan een positiever beeld van mannelijkheid. De deelnemers kregen concrete tools en methodieken om te reflecteren over hun eigen relatie met mannelijkheid en werden geactiveerd om mee te bouwen aan een wereld zonder beklemmende gendernormen.
- * Aanvullend op deze fysieke acties werd een brochure van negen pagina's geschreven als inhoudelijk dossier bij de campagne. Het schetst de aanleiding om rond dit thema te werken, de strijdpunten die de campagne formuleert, en biedt inhoudelijke duiding bij het begrip (toxische) mannelijkheid. De fysieke brochure werd tijdens de campagnemaand gericht verspreid bij studenten van de masteropleiding Gender & Diversiteit. Tevens werden exemplaren beschikbaar gesteld voor de bezoekers van de fysieke evenementen en de deelnemers van de vormingen. Een [Nederlandse](#) en [Engelse](#) online versie van de brochure staat beschikbaar op de UCOS-website.

WeDecolonizeVUB

WeDecolonizeVUB (WDVUB) is een studentenproject van UCOS dat gedragen wordt door geracialiseerde studenten. Het doel van [WeDecolonizeVUB](#) is **driedig**.

Space

WDVUB streeft naar het creëren van een psychosociale en fysieke safer space voor geracialiseerde studenten, als antwoord op het geweld en de onderdrukking waar ze binnen de universitaire context mee te maken krijgen.

Community

WDVUB wil een gevoel van gemeenschap creëren voor geracialiseerde studenten binnen het hoger onderwijs door hen een platform te bieden om elkaar te vinden, in alle veiligheid ervaringen te delen en activiteiten te organiseren.

Knowledge

WDVUB tracht het zogenaamde universele en neutrale karakter van eurocentrische kennis aan de universiteit te deconstrueren, door middel van de dekoloniale bibliotheek en de events.

WeDecolonizeVUB 2023

In 2023 was WeDecolonizeVUB aan haar derde werkingsjaar toe. De werking kon verdere successen boeken door voort te bouwen op de organisatiestructuur die inmiddels robuust was uitgebouwd. Ons werk werd ook positief onthaald door subsidiegever JINT, dat WeDecolonizeVUB als good practice labelde op het Erasmus+ platform. In academiejaar 2022-2023 werd de bestuursgroep opgedeeld in vijf werkgroepen: coördinatie, communicatie, student affairs (studentenzaken), evenementen en bibliotheekwerking. Deze structuur werd ook in het najaar van 2023 aangehouden, bij de opstart van de nieuwe lichte bestuursleden in het nieuwe academiejaar. Veel voormalige bestuursleden studeerden af of veranderden van universiteit, waardoor we in oktober 2023 met een pak nieuwe gezichten aan de slag gingen. Ook nam de werking afscheid van WeDecolonizeVUB-oprichter en -projectmedewerker Latifah Abdou. Zij werd opgevolgd door Bengisu Girenizli, die voorheen zelf als student actief was als coördinator van de bestuursgroep. Daarnaast verhuisde het project noodgedwongen naar een nieuwe locatie. Wegens verbouwingen en het herbestemmen van de ruimte in het oude ING-gebouw op de campus, werd de bibliotheek in december overgebracht naar een alternatieve ruimte op Pleinlaan 5, tegenover het UCOS-kantoor.

Eventwerking voorjaar 2023

Het eerste event van het jaar 2023 was de **Monthly Talk** in februari naar aanleiding van de aardbevingen in Turkije en Syrië. Studenten van de diasporagemeenschappen kwamen samen om uit te wisselen over de gevolgen en de impact van de gebeurtenis. Vervolgens vond de eerste boekenclub plaats. De studenten kozen ervoor om poëzie van Sa'di, Gibran en Tagore, auteurs van India, Libanon en Iran, te lezen. Hieruit vloeiden conversaties voort rond de onderwerpen liefde en familie.

Aan het begin van maart kwamen de leden samen voor "**A meeting of cultures and traditions**". Aan de hand van tradities, verhalen en maaltijden wisselden de leden uit over zichzelf en hun verschillende culturele achtergronden en leerden ze elkaar beter kennen. In maart vond ook het panelgesprek "**Islam and Gender**" plaats, gemodereerd door Philsan Osman. De panelleden waren Salma Mediavilla Aboulaoula (UGent), Nassira Llouh (De Roma), Fatima-Zohra Ait El Maâti (Imazi Reine) en Malika Hamidi (École des Hautes Etudes en Sciences Sociales). De panelleden vertelden elk over de manier waarop zij islam ervaren in hun persoonlijk leven en hun betekenisgevingsprocessen. Op deze manier werd getracht de homogene en oriëntalistische visie op de islam te deconstrueren. Daarnaast werd in dezelfde maand, in de nasleep van internationale vrouwendag, een monthly talk gehouden rond **Motherhood and Motherly Figures** in samenwerking met ASCOM, een Afrikaanse studentenvereniging aan de VUB. Dit gesprek werd begeleid door klinisch psycholoog en onderzoeker Ama Kissi. Vervolgens werd er samen met CHanGE een event georganiseerd rond

mannelijkheid: "**Unboxing Masculinities**". De maand maart viel ook samen met de ramadan en de christelijke vastenmaand. Als teken van solidariteit en samenleven met elkaar besloten de bestuursleden en leden samen het vasten te verbreken en organiseerden ze een **iftar dinner/potluck**. Verder hadden we in samenwerking met de VUB de unieke opportuniteit om twee evenementen te organiseren met de Britse schrijfster **Laura Fish**. Het eerste evenement was een interview met de schrijfster dat gemodereerd werd door WeDecolonizeVUB-bestuurslid Patricia Da Costa. De dag nadien volgde er een schrijfworkshop. Beide vonden plaats in de boekenhandel Pépite Blues.

In de maand april die volgde deden we het wat rustiger aan. Zo werd er nog een laatste boekenclub georganiseerd in samenwerking met Limba Reads. Deze keer werd er gekozen voor "**Legendborn**" van Tracy Deonnis. Daarnaast werd er opnieuw een members activity georganiseerd. Ook in mei vond er een members activity plaats. Dit keer werd er op basis van de noden van de leden een **workshop rond het imposter fenomeen** georganiseerd samen met Sumaya El Houbba. Als een van de laatste evenementen van het academiejaar organiseerden we de jaarlijkse **Open Day** waarop we studenten verwelkomden in de bib om het project en het team te leren kennen met een hapje en een drankje. Dit keer deden wij dat op een meer feestelijke manier door dj iNess uit te nodigen. Geïnteresseerde studenten kregen er de kans om lid te worden en zich kandidaat te stellen voor het bestuur van volgend academiejaar. Het laatste evenement van het academiejaar was een samenwerking voor de boekvoorstelling van "**In het spoor van Fanon**". Bestuurslid Shelsia Da Costa en UGent-onderzoekster Anissa Bougrea gingen hierbij in gesprek met Koen Bogaert, professor aan de UGent en auteur van het boek.

Eventwerking najaar 2023

Het academiejaar 2023-2024 werd op gang getrokken door een nieuw bestuursteam met een hele reeks nieuwe gezichten, en een nieuwe projectmedewerker. Het eerste event dat het nieuwe team organiseerde, was de feestelijke heropening van de bibliotheek in oktober in de vorm van **een slam poetry avond**. Dichter Soukaïna Bennani trok de avond op gang en droeg enkele van haar gedichten voor. Afwisselend werd het publiek warm gemaakt om zelf ook teksten te delen. Via de poëzie wisselden de aanwezigen ervaringen uit over hun ervaringen binnen het hoger onderwijssysteem. Dit benadrukte verder de blijvende relevantie en het belang van ons project.

Vervolgens organiseerden de jongeren een **game night** als eerste exclusieve ledenevent van het najaar. Zo konden de leden elkaar en de bestuursleden laagdrempelig leren kennen. Verder in november pikten de jongeren in op de actuele gebeurtenissen in Palestina. Ze organiseerden een boekenclub over de gedichtenbundel **"Things you may find hidden in my ear"** van Mosab Abu Toha, een schrijver uit Gaza. De conversatie startte vanuit zijn gedichten. De jongeren vonden het belangrijk om een veiligere ruimte te creëren waar ze de gebeurtenissen in Palestina konden bespreken, en de impact hiervan op allen, en in het bijzonder Palestijnse studenten.

In november organiseerden de jongeren het panelgesprek **"In Our Skin"** in het Brusselse Huis Van de Mens. De bestuursleden wilden de seksualisering en objectivering van racialiseerd lichamen onder de aandacht brengen. Panellisten Maravilha Munto (dichter, "The Shadows of My Complexion"), Luther Aquino (PHD-onderzoeker UCL) en Sophia Honggokoesoemo (beleidsmedewerker LEVL) gingen met elkaar in gesprek, vanuit hun eigen ervaringen en expertise. De conversatie werd gemodereerd door Merryl Njimegni (voorzitter ASCOM, voormalig WDVUB). Tot slot organiseerden de jongeren in december een samenkomst in de bib, **ter afscheid van de locatie**. Aangezien de bibliotheek op een heel centrale plek lag en een groot aantal betekenisvolle activiteiten en events heeft gehost voor veel van de studenten, namen de studenten de tijd om samen deze momenten te herdenken.

Daarnaast vertegenwoordigden we WeDecolonizeVUB ook op activiteiten van partners. Op uitnodiging van Sophia vzw, Karamah EU en Blue Bird Docs, organiseerden we mee een screening uit de documentairereeks "Draw for Change". We vertoonden de aflevering **"Draw me Egypt - Doaa El-Adl, A Stroke of Freedom"**. Ook namen we deel aan het panelgesprek nadien, waarin persvrijheid besproken werd, alsook de impact van de white gaze op story telling. De panelleden waren WeDecolonizeVUB-lid Kyara Barros, voormalig bestuurslid Ange-Vanessa Nsanzineza en Sophia-coördinator Imane Benchaou. Het gesprek werd gemodereerd door Latifah Abdou. Verder werkten we ook samen met Enabel. Op **SoliDare**, het jongerenfestival rond internationale solidariteit, zetten we een kleine dekoloniale bibliotheek op. We maakten een selectie van Nederlandstalige, Franstalige en Engelstalige werken uit de bib rond dekolonialiteit en ontwikkelingssamenwerking. Via de leeshoek nodigden

we jongeren zo uit om nieuwe, frisse perspectieven op de sector te verkennen. Tot slot hostten we ook de **Climate Action Week** in de bibliotheek. Dit initiatief, opgericht door enkele VUB-medewerkers en -studenten, wilde aandacht voor een krachtig VUB-klimaatbeleid brengen. Aan de hand van een reeks ludieke gesprekken, filmvertoningen en spelletjes werd de VUB-populatie warm gemaakt om zich mee achter de oproep te scharen.

Politiek werk

Naast het feit dat het bestaan van WeDecolonizeVUB op zich al politiek is, werden we in het najaar van 2023 nog meer politiek actief. Terwijl er in de vorige jaren eerder werd gefocust op het welzijn en het bieden van veilige ruimtes voor geracialiseerde gemeenschappen, verlegde de focus zich nog meer naar invloed en impact op institutioneel niveau. Deze evolutie werd gevoed door zowel de groeiende capaciteit en stabiliteit van het project over de jaren heen als globale omstandigheden, zoals de Palestijnse en Congolese genocide.

Zo nam WeDecolonizeVUB in oktober het voortouw om **een open brief** te schrijven als steun aan **Palestina en het Palestijns verzet tegen de bezetting**. Verschillende studentenverenigingen aan de VUB volgden het initiatief en ondertekenden deze brief. Daarnaast werd er geregeld samengewerkt met het Palestine Solidarity Network aan de VUB die bestaat uit zowel personeelsleden als studenten die zich inzetten om acties te organiseren voor een academische boycot tegen 'Israël'. WeDecolonizeVUB ondersteunde dit netwerk aan de hand van participatie, mobilisatie van de bredere studentenpopulatie en het voorzien van materiële benodigdheden. Daarnaast werd er in december samengewerkt met de Climate Week aan de VUB. Dit was een initiatief van zowel personeelsleden als studenten. WeDecolonizeVUB stelde haar locatie ter beschikking zodat er elke middag rondetafelgesprekken konden plaatsvinden rond klimaatrechtvaardigheid en gerelateerde onderwerpen. Ook werd één van de sessies ingevuld door WeDecolonizeVUB-bestuursleden.

Onderzoek

Ook in 2023 werkte UCOS nauw samen met BIRMM (Brussels Interdisciplinary Research centre on Migration and Minorities) in het kader van het opstellen van een fundingsaanvraag voor onderzoek naar de etnische kloof binnen het hoger onderwijs. Deze samenwerking werd reeds in 2022 afgesloten en ontstond vanuit de vraag hoe onderzoekers etnisch-culturele studentenverenigingen zoals WeDecolonizeVUB kunnen ondersteunen in hun strijd tot het dekoloniseren van de onderwijsinstellingen. Uiteindelijk mondde deze initiële vraag zich uit tot een breder onderzoeksproject dat het huidige diversiteits-, inclusie-, antiracisme- en/of dekolonisatiebeleid binnen de verschillende hoger onderwijsinstellingen en hun effecten en perceptie wilde onderzoeken. Zo werd uiteindelijk in september 2023 een FWO-SBO-beurs aangevraagd voor het **ENGINE-project: 'Tackling the Ethnic Gap in Higher Education'**.

Zodoende vormt WeDecolonizeVUB samen met onderzoekers van U Hasselt, VUB, KU Leuven deel uit van een consortium onder leiding van het onderzoekscentrum BIRMM om een FWO-SBO-project in te dienen naar het bestrijden van etno-rationale ongelijkheid binnen het hoger onderwijs. UCOS-medewerker Daisy Van de Vorst werkte mee aan de voorbereiding van het dossier. Zij werkte mee aan voorbereidend onderzoek naar het werkpakket rond de rol en de noden van etnisch-culturele studentenverenigingen in het dichten van de etnische kloof in het hoger onderwijs. Uiteindelijk voerde ze acht interviews uit met diverse studentenorganisaties en zette ze één rondetafelgesprek op. Later werd de output van deze gesprekken verwerkt bij het uitschrijven van het onderzoeksvoorstel.

Naast de bijdrage aan het ENGINE-onderzoeksvoorstel, nam WeDecolonizeVUB ook deel aan andere onderzoeksactiviteiten. In 2023 dienden de WDVUB-projectmedewerkers twee abstracten in voor de **IMISCOE** (International Migration Research Network) **conferentie**. Deze twintigste IMISCOE conferentie vond plaats in Warschau en stond in het teken van “Migration and inequalities. In search of answers and solutions”. We dienden de volgende papers in: “WeDecolonizeVUB: a bottom-up approach in creating space for racialized students at the university” en “A Master in Critical Diaspora, Race and Liberation Studies and the initiative of the Braver Space Summer School”. Ook hier konden we beroep doen op onze banden met BIRMM: professor Ilke Adam stond in als promotor. Beide abstracten werden geaccepteerd en zodoende kon Latifah Abdou in juli 2023 WeDecolonizeVUB vertegenwoordigen in twee panels op de IMISCOE conferentie in Warschau. Zij werd vervoegd door collega Esther Philippen.

Summer School

In de zomer van 2023 organiseerden we opnieuw een summer school in samenwerking met Braver Spaces Antwerp. Deze tweede editie had als thema “Diasporas and Archiving” en belichtte zo de strijd tegen de hegemonische visie op kennis van geracialiseerde diasporagemeenschappen in Europa. In de sessies gingen de jongeren aan de slag rond alternatieve kennissystemen – meer specifiek kennis vanuit gemarginaliseerde gemeenschappen – en rond het belang van archivering.

De voorbereidingen werden getroffen door collega Latifah en Braver Spaces-medewerkers Tundé Adefioye en Imane Bentala. De facilitatoren waren Hoda Siahtiri, Emma-Lee Amponsah, Sumaya El Houbba, Chripa Schneller, Back2SoilBasics, Aru Lee Disasi, Seonmin Park, MDF the label, Joud Toamah, Nikita Krouwel, Stephanie Collingwoode Williams en Liaison collective.

Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking Vzw

Pleinlaan 2
1050 Brussel

+32 (0)2 614 81 65

contact@UCOS.be
www.UCOS.be

